

HIRSIZLIK OLAYLARINDA

(TCK m. 141-147 arası)

İLGİLİ MEVZUAT:

HIRSIZLIK

Madde 141 - (1) Zilyedinin rızası olmadan başkasına ait taşınır bir malı, kendisine veya başkasına bir yarar sağlamak amacıyla bulunduğu yerden alan kimseye bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası verilir.

NİTELİKLİ HIRSIZLIK

Madde 142 - (1) Hırsızlık suçunun;

- a) Kime ait olursa olsun kamu kurum ve kuruluşlarında veya ibadete ayrılmış yerlerde bulunan ya da kamu yararına veya hizmetine tahsis edilen eşya hakkında,
- b) Herkesin girebileceği bir yerde bırakılmakla birlikte kilitlenmek suretiyle ya da bina veya eklentileri içinde muhafaza altına alınmış olan eşya hakkında,
- c) Halkın yararlanmasına sunulmuş ulaşım aracı içinde veya bunların belli varış veya kalkış yerlerinde bulunan eşya hakkında,
- d) Bir afet veya genel bir felâketin meydana getirebileceği zararları önlemek veya hafifletmek amacıyla hazırlanan eşya hakkında,
- e) Adet veya tahsis veya kullanımları gereği açıkta bırakılmış eşya hakkında,
- f) (Mülga bent: 02/07/2012-6352 S.K./82.md.)

İşlenmesi hâlinde, iki yıldan beş yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.

(2) Suçun;

- a) Kişinin malını koruyamayacak durumda olmasından veya ölmesinden yararlanarak,
- b) Elde veya üstte taşınan eşyayı çekip almak suretiyle ya da özel beceriyle,
- c) Doğal bir afetin veya sosyal olayların meydana getirdiği korku veya kargaşadan yararlanarak,
- d) Haksız yere elde bulundurulmuş veya taklit anahtarla ya da diğer bir aletle kilit açmak suretiyle,
- e) Bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle,
- f) Tanınmamak için tedbir olarak veya yetkisi olmadığı hâlde resmî sıfat takınarak,
- g) Barınak yerlerinde, sürüde veya açık yerlerde bulunan büyük veya küçük baş hayvan hakkında,

İşlenmesi hâlinde, üç yıldan yedi yıla kadar hapis cezasına hükmolunur. Suçun, bu fıkranın (b) bendinde belirtilen surette, beden veya ruh bakımından kendisini savunamayacak durumda olan kimseye karşı işlenmesi halinde, verilecek ceza üçte biri oranına kadar artırılır.

(3) Suçun, sıvı veya gaz hâlindeki enerji hakkında ve bunların nakline, işlenmesine veya depolanmasına ait tesislerde işlenmesi hâlinde, (Değişik ibare: 02/07/2012-6352 S.K./82.md.) beş yıldan oniki yıla kadar hapis cezasına hükmolunur. Bu fiilin bir örgütün faaliyeti çerçevesinde işlenmesi hâlinde, (Değişik ibare: 02/07/2012-6352 S.K./82.md.) ceza yarı oranında artırılır ve onbin güne kadar adli para cezasına hükmolunur.

(4) Hırsızlık suçunun işlenmesi amacıyla konut dokunulmazlığının ihlâli veya mala zarar verme suçunun işlenmesi halinde, bu suçlardan dolayı soruşturma ve kovuşturma yapılabilmesi için şikâyet aranmaz.

SUÇUN GECE VAKTİ İŞLENMESİ

Madde 143 - (1) Hırsızlık suçunun gece vakti işlenmesi hâlinde, verilecek ceza üçte birine kadar artırılır.

DAHA AZ CEZAYI GEREKTİREN HÂLLER

Madde 144 - (1) Hırsızlık suçunun;

a) Paydaş veya elbirliği ile malik olunan mal üzerinde,

b) Bir hukukî ilişkiye dayanan alacağı tahsil amacıyla,

işlenmesi hâlinde, şikâyet üzerine, fail hakkında iki aydan bir yıla kadar hapis veya adli para cezasına hükmolunur.

MALIN DEĞERİNİN AZ OLMASI

Madde 145 - (1) (Değişik fıkra: 29/06/2005-5377 S.K./16.mad) Hırsızlık suçunun konusunu oluşturan malın değerinin azlığı nedeniyle, verilecek cezada indirim yapılabileceği gibi, suçun işleniş şekli ve özellikleri de göz önünde bulundurularak, ceza vermekten de vazgeçilebilir.

KULLANMA HIRSIZLIĞI

Madde 146 - (1) Hırsızlık suçunun, malın geçici bir süre kullanılıp zilyedine iade edilmek üzere işlenmesi hâlinde, şikâyet üzerine, verilecek ceza yarı oranına kadar indirilir. Ancak malın suç işlemek için kullanılmış olması hâlinde bu hüküm uygulanmaz. **ZORUNLULUK HÂLİ**

Madde 147 - (1) Hırsızlık suçunun ağır ve acil bir ihtiyacı karşılamak için işlenmesi hâlinde, olayın özelliğine göre, verilecek cezada indirim yapılabileceği gibi, ceza vermekten de vazgeçilebilir.

YAPILMASI GEREKENLER

- 1) Öncelikle şikâyetçinin beyanı alınmalı, 18 yaşından küçük olması halinde avukat huzurunda ifadesinin alınması unutulmamalıdır.
- 2) Şikâyetçinin beyanına göre şüpheliler belli ise yakalanarak savunmaları alınmalı, şüpheli veya şüphelilerin 18 yaşından küçük olması halinde, bu kişinin ifadesinin kolluk tarafından alınamayacağı, an-cak ve ancak müdafî huzurunda Cumhuriyet Savcısı tarafından alınması gerektiği hususu unutulmamalı ve şahsın mevcutlu istenip istenmediği cumhuriyet savcısından sorulmalıdır.

3) Olay yeri inceleme ekibinin olay yerine intikal ederek gerekli incelemeleri yapması istenmelidir. Bu inceleme kapsamında aşağıdaki hususların raporda belirtilmesine özen gösterilmesi gerekir.

- Hırsızlığın yapıldığı yerin özellikleri,
- Şüphelinin eylemini ne şekilde gerçekleştirdiği,
- Hırsızlık bina veya müştemilatında gerçekleştirilmiş ise, bu yerlere ne şekilde girildiği,
- Kapı, pencere, kilit vs. eşyaları üzerinde zorlama izinin bulunup bulunmadığı,
- Hırsızlığın bina veya taşıt içerisinde yapılmış olması halinde buraya ne şekilde girildiği, alet kullanılıp kullanılmadığı, taklit anahtar kullanılıp kullanılmadığı, olayın şahsi çeviklik ile gerçekleştirilme durumunun olup olmadığı,

Hususlarının mümkün mertebe ayrıntısıyla yer alması gerekir.

4) Suçun şüphelileri mevcutsa derhal bunların yakalanması gerekir. Eğer şüpheli veya şüpheliler yakalanamamış ise ve bir yerlerde olduklarından şüphe ediliyorsa, gecikmesinde sakınca bulunan hal nedeniyle Cumhuriyet savcısının yazılı emri ile söz konusu yerlerde acilen arama yapılarak şüpheli veya şüpheliler yakalanmalıdır.

5) Olaya tanık olan kimseler varsa bunların beyanlarının bilgi sahibi sıfatıyla alınması gerekir. (Hırsızlık suçlarında en önemli delillerden bir tanesinin görgüye dayalı “**tanık beyanları**”nın olduğu hatırdan çıkarılmamalıdır.),

6) Hırsızlık, bina içinden veya otodan gerçekleştirilmişse, olay yerinden **parmak izi alınması** gerekir.

7) Olay yerinde şüphelinin tespitine yarayacak bulgular varsa bunların rıza ile verilmesi halinde **muhafaza altına alınması**, rıza ile verilmemesi halinde **el koyulması** gerekir. Elkoyma işlemi gerçekleştirilmişse, el koyma anından itibaren 24 saat içinde bu elkoyma kararı hâkimin onayına sunulacağından bu hususla ilgili nöbetçi savcıyla irtibata geçilmelidir.

8) Olay yeri tespit tutanağı ile olay yeri krokisinin çizilmesi gerekir.

- 9) Hırsızlık suçunda kullanılan bir alet varsa, bu aletlerin **muhafaza altına alınması** gerekir. Şahıs veya şahıslar, suçta kullanılan bu aletleri rıza ile vermiyorlarsa, **el koyma işleminin** gerçekleştirilmesi gerekir.
- 10) Hırsızlık konusu olan eşyaların neler olduğu tespit edilerek, ayrıca bunların değer tespiti yapılmalıdır. Bu eşyaların satılabileceği yerlerde gerekli tedbirlerin alınması sağlanmalı, bu bağlamda çaplı olaylarda çevre il veya ilçe kolluk birimleri olaydan haberdar edilmelidir. Örneğin bir araç hırsızlığı söz konusu ise, bu hırsızlık olayından çevre il ve ilçelerdeki kolluk birimlerine haber verilmeli, söz konusu aracın çalıntı olduğu **polnet¹** kayıtlarına girilmelidir.
- 11) Hırsızlık suçunun konusu cep telefonu ise, şikâyetçinin beyanı alınırken telefonun özellikleri, İMEİ numarası ve içerisinde takılı bulunan hattın numarası, telefonun ne zaman çalındığı, içinde takılı bulunan hattı arayıp aramadığı, aradıysa hangi sonuca ulaştığı gibi hususların ifade tutanağına eklenmesi, varsa faturasının evraka eklenmesi gerekir.
- 12) Bazı hırsızlık olayları mobese kameralar yardımıyla çözülmüştür. Bu nedenle olay yerini görüntüleyen kameralar varsa CD'ye aktararak dosyaya konulmalıdır.
- 13) Olay görüntülerinin Cumhuriyet Başsavcılığı veya yargılama sırasında mahkemece izlenebilmesi amacıyla görüntüyü çalıştıran programın CD'ye görüntüyle birlikte atılmasına özen gösterilmelidir.
- 14) Fail yakalandığında üzerinde bulunan cep telefonu numarasının kullanıldığı cep telefonu makinasının İMEİ numarası tespit edilerek tutanağa bağlanmalı ve evrakla birlikte Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilmelidir.
- 15) Failin diğer olaylarının aydınlatılması ve Cumhuriyet savcısının doğru bilgilendirilmesi açısından olay bildirilmesi ve evrakın gönderilmesinde failin suç kayıtları hakkında bilgilendirme yapılmasına özen gösterilmelidir.

¹ Kısaca Polnet olarak adlandırılan bilgisayar ağı yardımıyla, bir bilgi, kayda girdiğinde tüm kolluk kuvvetleri (emniyet teşkilatı) tarafından görülebilmektedir.

- 16) Suçun konusunun değęerinin tespiti ve akrabalık (eş, kardeş, çocuk, anne, baba, dede ve torun) cezasızlık ya da indirim sebebi olduğundan akrabalık durumu belgeyle tespit edilmelidir.
-

- 17) Şüphelinin yakalanması halinde parmak izi alınmalı ve teşhise elverişli fotoğrafı çekilerek evraka eklenmelidir.
- 18) Şüphelinin kimliğinin tespit edilememesi durumunda şüphelinin eşgal bilgilerinin görgü tanıklarından ve müştekidenden alınan bilgiler doğrultusunda tüm emniyet birimlerine haber merkezi kanalıyla bilgi verilerek yakalanması için çalışmalar başlatılmalıdır. Gerekli görölmesi durumunda çevre illerde benzer olaylarla mukayesesinin yapılarak bilgi alışverişinin sağlanmasıyla kapsamlı çalışmalar başlatılmalı, şüpheli yada şüpheliler tespit edilene kadar bu çalışmalara devam edilmelidir.

CEP TELEFONU HIRSIZLIKLARINDA:

Cep telefonu hırsızlığı olaylarında kolluğun yapacağı fazla bir işlem yoktur. Çünkü bu tür olaylarda asıl işlemler (telekomünikasyon yönüyle) savcı tarafından daha sonra yerine getirilir.

Cep telefonu hırsızlığı olayında kolluk müştekinin ifadesini alarak evrakı ikmalen gönderecektir.

Kolluk müştekinin ifadesinde çalınan telefonun markasını, içinde bulunan hattın numarasını, imei numarasını, faturasını, nerden, ne zaman saat kaçta çalındığını, düşürme ihtimalinin bulunup bulunmadığını, şüphelendiğı kimselerin olup olmadığını vs. ifade tutanağında belirtmelidir. Ayrıca olay yeri belli ise buradaki incelemelerini de yapmalıdır.

OTO HIRSIZLIĞI OLAYLARI:

Uygulamada en çok karşılaşılan hırsızlık olaylarından biri de oto hırsızlığıdır. Aracı çalınan mağdurlar, bulundukları yer kolluk kuvvetine giderek şikayette bulunurlar. Şikayetçinin müracaatını alan kolluk görevlileri, aracın bilgilerini **polnet** kayıtlarına girerek aracın çalıntı

olduğu hususunu şerh verirler. Bu araç bu şerh ile birlikte Türkiye çapında aramaya alınmış olur.

Not: Bina içinde meydana gelen hırsızlık olayında aynı zamanda konut dokunulmazlığını (veya işyeri dokunulmazlığını) ihlal suçu da oluşur. Binaya girilirken kapının zorlanması gibi zararlar da verilmişse, mala zarar verme suçu da oluşur ve buna yönelik işlemlerin de yapılması gerekir.

DOSYA TAKİP FORMU

(HIRSIZLIK OLAYINDA)

	Evet	Hayır
Şüpheli ifadesi alınmış mı?		
Mağdurun beyanı alınmış mı?		
Varsa olayın tanıkları dinlenmiş mi?		
Yakalama-gözaltına alma tutanağı düzenlenmiş mi?		
Sanık karar takip formu düzenlenmiş mi?		
Yakalama işlemi yakınlarına bildirilmiş mi?		
Olay yeri inceleme raporu var mı?		
Olay yerinin görüntüleri çekilmiş mi?		
Parmak izi alınmış mı?		
Zarar tespit tutanağı tutulmuş mu?		
Varsa suç eşyası ele geçirilmiş mi?		
Varsa mobese kayıtları CD ortamında getirilmiş mi?		
Cep telefonu hırsızlıklarında fatura vs. eklenmiş mi?		

